

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-10

Diarienummer N163-0168/25

Handläggare

Marie Holm, Åsa Grellsgård

Telefon: 031-365 00 00

E-post: asa.grellsgard@socialnordost.goteborg.se

Förslag till inriktningsbeslut avseende medborgarbudget i Nordost 2025 och 2026

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Nordost beslutar att inriktningen för Medborgarbudget 2025 ska vara områdena Lövgärdet och Gårdsten.
2. Socialnämnd Nordost fastställer kriterier för Medborgarbudget 2025 och 2026 enligt förvaltningens förslag.
3. Socialnämnd Nordost godkänner förvaltningens förslag på genomförande av Medborgarbudget 2025 och 2026.

Sammanfattning

I Kommunfullmäktiges budget 2025 riktas följande uppdrag till socialförvaltningen Nordost; socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för medborgarbudget till och med 2026. Pilotprojekten ska genomföras i utsatta områden och inriktas på projekt som leder till konkreta förbättringar för människor i området. Summan som är avsatt till stadsområde Nordost är 1,3 miljoner kronor för 2025.

Medborgarbudget är en process där invånare, utan politiska uppdrag, får möjlighet att påverka hur offentliga resurser används. De deltar genom att lämna förslag, rösta på förslag och i vissa fall även bidra till genomförandet av de beslutade förslagen.

Förvaltningen föreslår att pilotprojektet för medborgarbudget i Nordost ska genomföras i Lövgärdet och Gårdsten samt att fokus ska vara sociala aktiviteter av icke återkommande natur.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För medborgarbudget i Nordost har kommunbidrag på 1,3 miljon kronor avsatts, varav: 1 miljon kronor avsätts för genomförande av sociala aktiviteter/invånarnas förslag och 300 000 kronor reserveras för personal- och administrationskostnader.

Förvaltningen bidrar till medborgarbudgeten med personella resurser. Förvaltningen behöver under processen med medborgarbudget avsätta närmare en heltidstjänst, enligt demokrati och medborgarservice bedömning samt erfarenheter från socialförvaltningen Hisingen. Till detta knyts en processgrupp under hela processen för att kunna bearbeta

och bedöma förslag samt kommunikatör för att nå ut med information. Beroende på vilka förslag som vinner och bedöms möjliga att genomföra, kan även förvaltningen vara delaktig i genomförande av förslag.

Sociala aktiviteter kan stärka individers skyddsfaktorer, vilket på längre sikt minskar risken att hamna i utanförskap. Den enskildes utanförskap kostar samhället stora summor och en främjande satsning, likt medborgarbudget, kan bidra till att jämna ut dessa risker.

Bedömning ur ekologisk dimension

I medborgarbudgeten kan vinnande förslag påverka stadens hållbarhetsarbete och Agenda 2030. När det gäller Agenda 2030 så bidrar arbetsprocessen med medborgarbudget till bland annat målet för hållbara städer och samhällen

Bedömning ur social dimension

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner finns det flera fördelar för kommunen att arbeta med medborgarbudget. Bland annat då medborgarbudget möjliggör för medborgarna att vara delaktiga i processer om hur kommunala medel ska användas. Förutom det ämne eller område som medborgarbudgeten specifikt riktar sig till finns övergripande effekter som metoden kan generera;

- Öka medborgares möjlighet till att påverka genom demokratiska processer
- Få fler medborgare att engagera sig i lokalsamhället
- Den sociala sammanhållningen stärks
- Medborgare får ökat inflytande i hur kommunen använder sina resurser
- Medborgarna får förståelse för hur kommunala prioriteringar och processer görs och sker
- Tjänstepersoner samt förtroendevalda får kunskap om invånarnas behov och prioriteringar
- Medborgarnas tillit till de förtroendevalda och det demokratiska systemet ökar

Genom att arbeta med sociala aktiviteter, som möten mellan generationer, nya upplevelser och känslan av att få vara en del av ett sammanhang, så förstärks dessutom de mellanmänniska dimensionerna.

Personer med funktionsnedsättning har rätt att vara delaktiga och utöva inflytande i det politiska och offentliga livet på lika villkor som andra. Därför är Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och dess rättighetsområden viktiga att beakta i processen kring medborgarbudget.

Barnkonventionen, som nu är lag i Sverige, har principer om barns rätt att bli hörda, få inflytande över sitt liv, uttrycka sin mening och få den respekterad. Det är därför av stor vikt att även yngre barn ges möjlighet att lägga förslag och rösta i medborgarbudgeten. Genom att delta lär de sig samtidigt om det demokratiska systemet.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2025-02-18.

Samråd

Information har lämnats på Angereds Ungdomsråd 2025-02-11.

Ärendet har skickats till ungdomsråden för information och möjlighet att lämna synpunkter.

Ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att en pilot för medborgarbudget, med syfte att ge människor i utsatta områden konkreta förbättringar, ska genomföras inom socialförvaltningen Nordost.

Socialförvaltningen Nordost föreslår att nämnden godkänner medborgarbudgetens föreslagna inriktning, kriterier och genomförande.

Beskrivning av ärendet

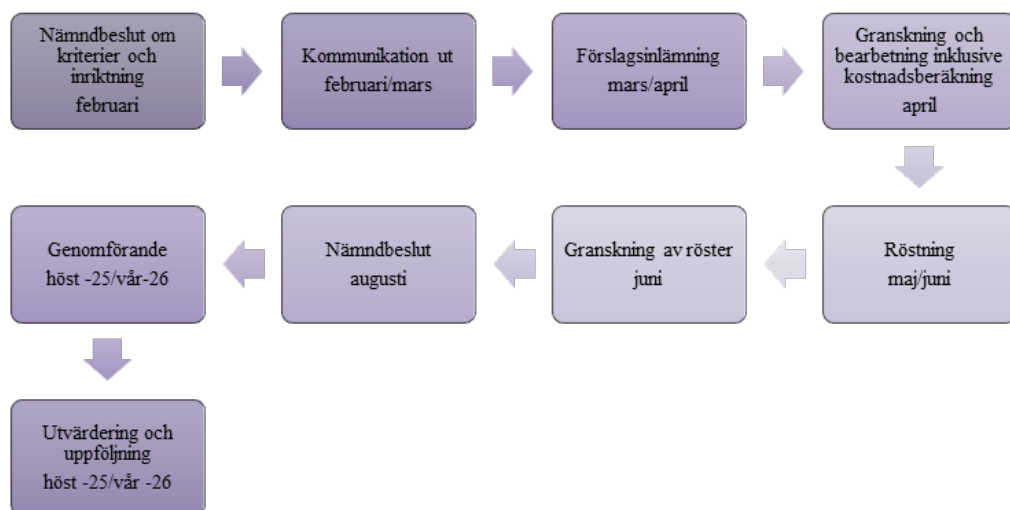
I Göteborgs Stads budget för 2025 beslutades att socialnämnd Nordost ska genomföra en pilot för medborgarbudget, i syfte att ge människor i utsatta områden konkreta förbättringar.

Medborgarbudget har sitt ursprung i Brasilien redan 1989. Syftet var där att ta bort korruption och nepotism genom att involvera invånarna i budgetprioriteringarna. Det är många länder runt om i världen som infört systemet med medborgarbudget och det finns mycket erfarenhet och forskning kopplat till denna process. Internationell forskning visar att ett långsiktigt arbete med medborgarbudget bidrar till att öka legitimiteten och tilliten för det demokratiska systemet, ökar engagemanget och gör att människor tar större ansvar i sitt närområde samt ett medborgaransvar. Medborgarbudget är ett sätt att demokratisera demokratin. Till skillnad från andra former av delaktighet så tillför medborgarbudgeten ett inslag av direktdemokrati. Samarbetet med civilsamhället är en viktig del i genomförandet och mobiliserandet för medborgarbudget, likaså är den politiska delaktigheten i processen.

Vad som är en lyckad medborgarbudget finns det inga enkla svar på då det är ett samspel mellan sociala, ekonomiska och geografiska förutsättningar, vilka påverkas av faktorer som tid, resurser och kunskap. Tidigare erfarenheter av genomförda medborgarbudgetar visar att bästa resultat nås om processen läggs under två år. Där processen sker under första året och genomförandet under år två.

Process för genomförande och övergripande tidsplanering

Förvaltningen föreslår att medborgarbudgeten huvudsakligen kommer genomföras under 2025 men de vinnande förslagen kan realiseras under hösten 2025 samt våren 2026, beroende på vilka förslag som röstas fram. Den föreslagna tidsplaneringen är flexibel, eftersom ett framgångsrikt arbete kräver anpassning till den kontext och de omständigheter som uppstår. Tidsplaneringen kan därmed komma att justeras efter behov.

Område

Förvaltningen föreslår att medborgarbudgeten genomförs i Lövgärdet och Gårdsten. Både Lövgärdet och Gårdsten är utsatta områden, enligt polisens kriterier. Områdena har på senare år kopplats samman genom bostadsproduktion och en förhoppning är att en gemensam medborgarbudget kan öka sammanhållningen både inom och mellan områdena.

I Lövgärdet finns ett redan upparbetat utvecklingsarbete kring områdesarbete och delaktighet, genom ett samarbete med staden och AB framtiden, där det satsat på områdesutveckling under ett par års tid. Resultatet av det arbetet ger goda förutsättningar för att genomföra en medborgarbudgetprocess inom tidsramen. Processen kan i sin tur möjliggöra ytterligare utveckling av områdesarbetet. Gårdsten är ett av två fokusområden för folkhälsoarbetet under 2025. Förvaltningen ser en möjlighet att medborgarbudgetprocessen och folkhälsoarbetet kan förstärka varandra.

Verksamhetsöverskridande samarbete

Uppdraget att genomföra medborgarbudgeten ligger hos socialförvaltningen Nordost, men flera förvaltningar och bolag kommer att involveras i arbetet. Studier visar att verksamhetsöverskridande samarbete mellan bostadsbolag, skola, bibliotek, föreningar och andra mötesplatser där medborgare ofta befinner sig i vardagen är de mest effektiva för att nå ut med en medborgarbudget samt skapa en kultur för deltagande.

Processgrupp

Processgruppen som ska arbeta med bearbetningen av de inkomna förslagen har en viktig roll för att alla ska kunna delta i medborgarbudgeten trots olika förutsättningar. Gruppens sammansättning påverkar vilka förslag som kan genomföras och vilka lösningar som kan hittas. Det är därför viktigt att detta arbete har en kompensatorisk funktion, så att även personer som har goda idéer, men saknar administrativ förmåga eller kunskap om samhället, får sina förslag beaktade och vidareutvecklade.

Plattform för Göteborgs Stads medborgarbudget

En digital plattform kommer vara utgångspunkten för processens arbete. Plattformen är ett upphandlat verktyg i Göteborgs Stad. Plattform för medborgarinflytande är en bastjänst inom demokratistärkande metoder och ett verktyg för alla förvaltningar och bolag. Utbildning och användarsupport ges av demokrati och medborgarservice. Plattformen ger en ökad transparens och möjliggör ett röstningsförfarande. I plattformen finns även möjlighet att ge direkt återkoppling till en förslagsställare om varför ett förslag till exempel inte gick att genomföra.

Identifiering på plattformen sker med Freja eller BankID. Dock är det möjligt att lägga förslag för annans räkning vilket är en förutsättning för att kunna inkludera barn, äldre, de med språksvårigheter och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen kommer även ge information via våra verksamheter, samarbetspartners och invånarguider. För de som saknar Freja eller BankID, som barn och unga, finns möjlighet att registrera konto med e-postadress, vilket gör det möjligt att både lägga förslag och rösta. Under röstningsfasen kommer den digitala röstningen kompletteras med tillfällen att rösta fysiskt. Det kommer även vara möjligt att dela inlämnade förslag för att skapa opinion och engagemang kring egna eller andras idéer.

Kriterier för medborgarbudget

Kriterierna ska skapa en tydlighet och transparens gällande vad de avsatta pengarna kan användas till. Kriterierna ska sätta ramar för vad medborgarnas förslag kan innehålla och kommer att användas vid bedömning av vilka förslag som kommer att godkännas samt läggas fram för omröstning. Förvaltningens förslag på kriterier bygger på tidigare genomförda medborgarbudgetar i Göteborgs Stad och har visat sig vara väl fungerande i sammanhanget.

Kriterier

Alla som bor, verkar och vistats i Lövgärdet-Gårdsten får lägga förslag. Men röstningen är öppen för alla invånare i Göteborgs kommun.

Förslagen ska:

- Vara sociala aktiviteter man kan göra eller uppleva tillsammans.
- I första hand genomföras i Lövgärdet/Gårdsten. De ska inte genomföras utanför Göteborgs kommun.
- Vara en aktivitet som passar många barn och/eller vuxna.
- Kunna förverkligas av invånarna, av det lokala civilsamhället eller ligga inom socialförvaltningens mandat att genomföra.
- Inte innebära löpande kostnader.
- Inte göra så att någon privatperson tjänar ekonomiskt på aktiviteten och inte innebära någon kostnad för deltagare i aktiviteten.
- Inte kosta mer än 150 000 kronor per förslag att genomföra.
- Förslaget behöver ha en kontaktperson som går att nå via telefon eller e-post.

- Förslag som bryter mot gällande lagstiftning eller Göteborgs Stads värdegrund kommer inte godkännas.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att medborgarbudgetprocessen kommer kunna genomföras under föreslagen tidsperiod samt att kriterierna fyller sitt syfte och kommer fungera för en bred målgrupp.

Arbetet med medborgarbudget blir ett sätt att skapa förutsättningar och utveckla arbetet med demokrati och delaktighet, som finns i alla nämnders och styrelser reglementen. Då medborgarna själva lämnar in förslagen ökar förvaltningens förmåga att leverera efter medborgarnas behov. Processen är beroende av intern förankring, politisk delaktighet och hur mycket personella resurser förvaltningen har möjlighet att avsätta. Vid lyckad process kan tilliten till socialtjänsten komma att öka.

Socialförvaltning Nordost

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

Ing-Marie Larsson
tf. Avdelningschef